

Varite, varite se z žerjavico stanjša gréti!

Spet je ogljeni púh mlado deklé zadušil. Pred sv. 3 kralji greste Roza in Jovana, hčeri Matijata Godna, kmeta pri sv. Katarini nad Teržičem, ob devetih zvečer spat. Drugo jutro, na sv. tréh kraljev dan, ju mati že ob štirih k prvi maši kliče, in kér se ji nobena ne oglasi, gré in spavnico odpré. Gróza jo spreleti, ko ji hud puh skorej sapo vzame in ko vidi svoji hčeri v smertni nevarnosti. Neutegama obedve iz spavnice nesó in urno po zdravnika pošljejo, kateri si je na vso moč prizadeval, da bi ju smertni nevarnosti odtel; todé pri Rozi, 29 lét stari deklini, je bilo vse zastoj; Jovano je pa še le čez 14 ur k življenju obudil. Ta je zdej povedala, de je bila Roza zvečer okoli šestih pisker živiga kovaškiga oglja v spavnico prinesla, jo dobro razgreti, kteriga je pa, predm ste šle spat, zopet vùn nesla. Po večerni molitvi, nič hudiga misljoči, ste v razgreti spavnici sladko zaspale, kjer se jima je bila imenovana nesreča pripetila.

De bi se pač ta žalostna prigodba povsod razglasila in ljudi učila, kakó nevarno je v tacih hišah spat, ki so bile z žerjavico razgrete, ktera človeka zaduši.

Istrijski Slovenci

med Teržaskim in Reškim morjem.

(Dalje.)

Kar pobožnost naših Slovencev zadene, se razodeva pri vsakim delu, pri vsaki priložnosti, posebno pa pri kerševanji, pri ženitvah in pri pogrebih, česar se bode vsak kmalo lahko prepričal. —

Nar bolj pa jih moram pohvaliti zavoljo njih postrežnosti in prijaznosti do popotnikov, ktera se večidel tudi med drugimi Slovenci najde. Nej je Slovenec ali Lah, Nemeec ali kdor hoče, samo de pride v hišo našiga kmeta, se mu, če ne družiga, precej kruha in vina ponudi; pa zlo bi se tudi popotnik zameril, ako bi ne hotel piti, kadar se mu, ponudi; mislijo si, de nima zaupanja va-nje, in zavoljo tega tudi oni njemu ne virvajo, kér imajo ta pregovor: „Čovik braz vire, vire ni je dostojan.“ — Kadar pa kdo ž njimi prijazno govori, posebno če jim ponudi duhana (tabaka), so berž ž njim prijatli, in radi mu postrežejo, kolikor jim je mogoče. Zmiraj se domišljujejo beséd našiga Izveličarja, de „kdor sprejme ubogiga brata, njega sprejme.“ Lepo je viditi, kako radi, čeravno sami ubogi, podelijo siromaku, in kadar se jim v cerkvi napové, de je oginj ali kakošna druga nesreča uboge zadéla, jim po svoji moči pripomorejo. —

Naši Slovenci radi spoštujejo tiste, kateri so gospoškiga ali plemenitiga rodú. če se le dobro ponašajo. Prevzetnežev in bahačev (oholih) pa ne morejo terpeti, in se radi iz njih rugajo. En izgled tega nam pové časopis „Istria“ v 26. in 27. listu pretečeniga léta. Prišli so namreč neki kmetje v mesto, ter so šli kavo pit. Bil je pa v kavarnici eden tistih bahačev, kateri nimajo drugiga dela, kakor samo Bogu vreme (čas) krasti in rugati se iz iskerniga (bližnjiga) svojiga. Bahač z veliko brado — in to se vé — z ojtrogami na nogah, se je počel njim rugati, rekoč: „Sada, kad i kmet počel jest kavu piti, budemo mogli mi drugi na duplo bolj drago ga pititi.“ — Pa lepo jo štorkež po nosu dobi, — ravno praviga je staknil; vstal je namreč eden izmed kmetov, kateri ni imel ravno toliko prazne slame v glavi, kakor je uni bahač mislil, se mu odkrije, in pohlevno reče: „Pravo imaste, gospodine! jeri i turkinja (tursica) se plati jur drago, kada gospoda počeli su jesti polentu.“ — Molčal je bahač, in se je z dolgim nosam proč pobral, misleč si, de, kdor išče, ta najde. —

(Konec sledi.)

Od šolskih reči.

Kér smo prepričani, de Novice, ki nas k vsimu dobrimu in koristnimu tako skerbljivo spodbadajo, rade oznanujejo, kar se po kmetih veseliga in dobriga godí, naj povedó svojim bravam kakó se je lani tudi Adlešiška šola pod Metliko obnesla. Gotovo bojo šolski prijatli z velikim veseljem slišali, kakó pridno se šole clo po hrovaških mejah Ljubljanske škofije razširjujejo, in kakó vneto jih nekteri duhovni gospodje povzdigujejo in ljubezen do poduka v mladih sercih zmerej bolj vnamajo. Med takimi hvale vrednimi gospodi so pač tudi gosp. Jakšič, kaplan v Adlešču. *) Pri drugih opravkih so še celo pretečeno léto vsak dan po 2 uri otroke v potrebnih rečéh skerbno učili; otroci, ki o vsih Svetnikih 1846 še čerke poznali niso, so pri jesenski očitni skušnji 1847, vpričo gospod-fajmoštrov, kaplanov in eniga Ljubljanskiga bogoslovca, krajnsko natisnjeno in pisano tako gladko brali, de nam je pač vsim pričijočim v serce seglo, posebno ko so na prašanje gospoda kaplana brane povésti svetiga pisma tako lepo povedati vedli. S práv velikim veseljem smo ogle dovali tudi čedno pisanje 13 šolarjev, ki nam je bilo na mizo položeno. — Po dokončanem izpraševanji, pri kterim so se fantiči tako lepo podučene skazali, smo se očitno prepričali, de denarji niso zaverženi bili, ki so jih gospod kaplan za toliko lepih molitevskih bukvic iz lastniga potroška razdaval in ktere bukvice so jim, kakor so pripovedovali, sami častitljivi knezo-škofijski kaplan izbrali in poslali. Od téh duhu mladosti primerjenih bukvic so gospod kaplan za svoje učence po ene in dve po stopnji njih pridnosti in zadržanja lepó z doloženim iménam povezali in za podarenje pred nas položili. Častitljivi gospod fajmošter Kobav so pa še z doklado lastnih trojih bukvic vsim po stopnji naznamovanim učencam te lepe darila slovesno podelili. — Potem gospod kaplan še posebej vsacimu šolarju bukvice od miloserčnosti do žival podajo, in še ni bilo konca. Poslednjč šolski prijatelj, grajšinski oskerbnik gospod Hočevár, vprašaje: kateri je bil vender nar pridniši, v žep sežejo in mu sreberno darilo podelé, kteriga je bil pridni in bós šolarčik tudi potreben. — Ménim, de je to praznično šolsko obhajilo vse prebivavce te fare, kjér se nikoli taciga očitniga izpraševanja in darovanja ni bilo, močno spodbodlo, svoje otroke pridno v šolo pošiljati!

Iz Laškiga.

Obljubi svoji zvést Vam pošljem té verstice iz Laškiga: Naš presvitli Cesar so po ukazu iz Dunaja 9. prosénca terdno sklenili, gerdimu obnašanju neke razvujzdane in nespametne trume na Laškim konec storiti, in so tedej po predstojniku dvorniga vojništva to reč našimu vikšimu generalu (vojnimu maršalu) grafu Radeckitu izročili.

V dokladi Vam tedej v nemškim jeziku to povelje našiga nar vikšiga zapovednika v Milani pošljem, ktero je bilo po Lombarško-Beneškim kraljestvu 15. prosénca oznanjeno, in ktero je tako lepo pisano, de mora serce vsaciga vojaka skozi in skozi vneti.

Tudi naš domorodni regiment pod poveljem slavniga grofa Radeckita stoji, zatorej bo gotovo vsim Krajncom močno vstreženo, té besede slišati, ktere tudi nam vojakam in sinovam krajnskiga rodú veljajo, ktere je ukaz našiga presvitliga Cesarja Ferdinanda na Laško poklical.

*) Ta gospod, kteriga je cela fara serčno ljubila in spoštovala, so po vikšim poklicu Adlešič zapustili. Bog jim daj srečo in svoj blagoslov, kamorkoli se krenejo, veliko dobriga dopernesti! V Adlešču pa naj postavljeni kvas šolskiga izobraženja tudi prihodnjč veselo vré in kipi!

Vredništvo.

Do 4. svečana pride celi regiment zunaj dveh kompanij v Vičenco, kjer bomo za naprej ostali in z veseljem Novic pričakovali, ktere so nam v ptuji deželi še dvakrat ljubši.

V Beluni 24. prosenca 1848.

Tisen, c. k. oficir domorodniga regimenta,

Vojskovodno povelje iz Milane

15. prosenca 1848.

Njih Veličanstvo, presvitli Cesar Ferdinand, ki Lombarsko - Beneško kraljestvo, kakor vsako drugo svojih dežel, vseskozi ludiga varjejo in se slehernimu sovražniku, naj pride od kodar hoče, na vso moč v bran stavijo, so mi po predstojniku c. k. dvorniga vojnštva ukazali, to Njih terdno voljo vsim armadam, ki se zdej na Laškim znajdejo, s tem pristarkam na znanje dati, de ta Njih nepremakljiva volja se posebno na serčno junaštvo in zvesto vdanost Njih armade vpira.

„Vojaki! slišali ste tedej glas svojiga Cesarja, — jez pa si v nar veči čast štejem, de mi je dano, ga vam na znanje dati. Na vaši zvestobi, na vašim junaštvu se bo razdrobilo bedasto sanjanje in zaničevanje starih pravic, kakor perhlo stéklo na terdni skali. V krepki roki mirno zdej še počiva meč, kteriga sim 65 lét v marsikteri vojski častno sukali; — pa potegnil ga bom, če bo treba, zopet iz nožnice, varovati mir Laške dežele, ki jo nekteri brezpametni puntarji v neizrečeno nesrečo pahniti hočejo.

Vojaki! naš Cesar se zanesó na nas! Vaš sivi vodja vam zaupa, — to naj vam bo dovelj!

De bi nas pač protivniki ne primorali, bandero dvojuglavniga orla razviti! — moč njegovih perút še ni oslabeła. Naša prisega naj bo: *Bramba in mir pokojnim, zvestim podložnikom, — poguba pa sovražnikom, ki si prederzno prizadevajo, mir in srečo ljudstev podkopati!*

To povelje se ima vsim armadam in sicer sleherni v njenim maternim jeziku na znanje dati.

Radecki s./r.

Delitev častnih daril

nar pridnišim učencam v risarski šoli obertniške družbe v Ljubljani.

V nedeljo 23. prosenca so se zbrali udje obertniške družbe (Industrie-Verein) in pa več družih visoko častitljivih gospodov v risarski obertniški šoli, kjer so visokorodni vodja, grof Volb. Lihtenberg, nar pridnišim učencam te šole z veliko častjo darila delili, v svetlih tolarjih obstoječe. Sklenila je pa krajnska obertniška družba učencam svoje šole vsako léto v ravno tem času darila deliti zató, kér na 22. prosenca pade rojstni dan našiga preljubiga Nadvojvoda Joana, presvitliga začetnika te občenoristne družbe! Gosp. grof Lihtenberg so v svojim prijaznim vgovoru do zbranih gostov spomnili desetletniga djanja te družbe, ki si prizadeva rokodelcem mnoge pomočke v poduku in omikanji njih rokodelstva brez vsiga plačila podeliti in tiste, ki se ponujne pomoči deležne storé, na vikši stopnjo umnosti povzdigniti, ktera je današnji dan vsacimu človeku takó potrebna, kakor perute ptici. Mlade rokodelce pa še k veči pridnosti vžgati, deli zdej družba vsako léto nar pridnišim učencam te šole še povérh lepe darila. Po razsodbi hvale vredniga učenika te šole, gosp. Joahima Obláka, in po poterjenji častitiga družbniga odbornika gospoda Samasata, tudi v risarski umetnosti zvedeniga možá, so zaslužili sledeči učenci za risarske dela naslednje darila:

Anton Lampič, tesarski podmojster (kséi) iz Ljubljane, kitudi po mašinah práv pridno podobe risa — in pa France Podkrajšek, pasarski učencec iz Ljubljane — sta dobila po dva tolarja. — Blaže Marovt, mizarski podmojster iz Šiške, Matija Škander, tesarski podmojster iz Šiške, in pa Janez Večaj, mizarski podmojster iz Oblok, pa so dobili po tolarji.

Zraven teh so bili óčitno pohvaljeni: France Rojna, tesarski učencec iz Šiške, Peter Kvaj, zidarski podmojster iz Vidma, Balant Zakotnik, tesarski učencec iz Šiške, Ludevik Rubesa, mizarski podmojster iz Kastve v Istrii, Albert Zajic, kupčijski učencec iz Št. Vida nad Ipavo, in pa France Drašler, čevljar iz Ljubljane.

Poslednjič so tudi častitljivi poglavár mestne gosposke, gosp. J. Fišer, zbrane učencec k zmirej veči pridnosti spodbodli in jim na serce položili, de naj tudi svoje tovarše k obiskovanju te koristne nedeljske šole spodbadajo, ktera jim toliko lepih pomočkov v podučenji ponuja.

Pri tí priliki so gosp. Karinger zbranim gostam pokazali mnoge izdelke gute pérče (gutta percha), od ktere smo v 46. listu lanjskih Novic govorili. Kér so gosp. Karinger imenovane izdelke obertniški družbi podarili, jih vsak lahko vidi v družbini pisarnici.

Žalostna prigodba

pustnim noricam v poduk.

Na Dunaji se je undan neka svečarica na plés ravnala. Košato oblečena je stala pred ogledalam (špeglam) in se je ogledovala od nóg do glave: ali je dovelj nališpana in ali se poštirrane kikle lepo truplu priležejo ali ne. To še bolj natanjko v ogledalu viditi, postavi clo luč na tla blizo nog — pa kaj se zgodi? Unanje pajčovnato oblačilo se uname, oginj seže berž po vsih spodnjih kijkljah, de vsa obleka naglo na nji pogori in uboga pustna norica v hudih bolečinah potem umerje!

Prislovice Štajarskih Slovincov.

Kjer gospodar v vsaki kot pogleda, tam ni treba boljšiga reda. — Ki hoče jesti jedro, mora pred stréti lušino. — Ne zrasede na vsaki zemlji pšenica. — Kjer ni, tam smert ne pobira. — Toti je srake jedel. — Več ima, menj da. — Je vse v eno berdo. — Kteri kravi tele vonja (smerdi)? — Je vse na veter spustil. — Ki si pride po teló, hoče tudi blagó. — Malo prida ptič, kér svojiga pérja nemore nositi. — Me sovražijo kot srake bélo vrano. —

Današnjimu listu je perdjan 2. dokladni list.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	29. Prosenca.		24. Prosenca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	23	2	34
1 » » banaške	2	30	2	42
1 » » Turšice.....	1	34	1	52
1 » » Sorsice.....	—	—	2	15
1 » » Réži.....	—	—	2	—
1 » » Ječmena.....	1	45	1	45
1 » » Prosa.....	1	52	1	52
1 » » Ajde.....	1	32	1	30
1 » » Ovsa.....	—	—	1	4

Cena presičev na somnji v Krajnji:
Prešiči po 8, 7, in 6 kraje. *funt.* — Spéh po 21 gold. in 10 kraje. in 22 gold. in 20 kraje. *cent.*